

Δράση: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας
Υποδράση: Ενδοσχολική Επιμόρφωση, Επιστ.υπεύθυνη: Μαρία Λιακοπούλου

Μεθόδευση διδασκαλίας σε ανομοιογενείς τάξεις

26 Μαΐου & 9 Ιουνίου 2012
1^ο Δημοτικό Σχολείο Βάρκιζας

Διαπολιτισμικές δραστηριότητες:
προϋποθέσεις σχεδιασμού και αποτελεσματικής εφαρμογής

Γεώργιος Σιμόπουλος
Υπ. Δρ. Επιστημών Αγωγής

Θα παρουσιαστούν και θα γίνουν αντικείμενο συζήτησης ορισμένα σχέδια εργασίας που υλοποιήθηκαν σε διαφορετικά εκπαιδευτικά πλαίσια με σκοπό να αυξήσουν την επικοινωνία ανάμεσα σε διαφορετικούς πολιτισμούς και να ευαισθητοποιήσουν τη σχολική κοινότητα και την ευρύτερη κοινωνία σε ζητήματα ταυτότητας και ετερότητας και να αναπτύξουν θετικές στάσεις απέναντι στην πολιτισμική ποικιλομορφία. Η άποψη που υποστηρίζουμε είναι πως οι δραστηριότητες που οργανώνονται σε αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να προκύπτουν ως πραγματικά ερωτήματα των μαθητών που τους οδηγούν σε αντίστοιχες προσπάθειες διερεύνησης. Υπό αυτήν την έννοια έχουν έντονα βιωματικό χαρακτήρα, βασίζονται στη συνεργασία, τη συναπόφαση και τη συνευθύνη, καλλιεργούν την ενσυναίσθηση και αποφεύγουν τον «εξωτισμό» και τη μετατροπή του διαφορετικού σε «φολκλόρ».

Βιβλιογραφία

- Altrichter, H., Posch, P. and Somekh, B. (2001). Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους. Μια εισαγωγή στις μεθόδους της έρευνας δράσης, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Βαφέα, Α. (1996). «Από τη θεωρία στην πράξη» στο Σχεδία, Bernard Van Leer, Παν/μιο Αθηνών (επ.) Το πολύχρωμο σχολείο. Μια εμπειρία διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μέσα από την τέχνη, Αθήνα: Νήσος.
- Γεωργόπουλος, Α. και Τσαλίκη, Ε. (1993). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αθήνα: Gutenberg.
- Goelich, M. (2003). Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση, Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Cummins, J.(1999). Ταυτότητες υπό Διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με σκοπό την ενδυνάμωση σε μια Κοινωνία της Ετερότητας, Αθήνα: Gutenberg.
- Δαμανάκης, Μ (1998). Η εκπαίδευση των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στην Ελλάδα, Αθήνα: Gutenberg.
- Κάτσικας, Χ. & Πολίτου, Ε. (1999): Εκτός «Τάξης» το «Διαφορετικό»;, Αθήνα: Gutenberg.
- Κόκκος, Α. (2000). «Ο Μετασχηματισμός των Στάσεων και ο Ρόλος του Εμπυχωτή» στο Βεργίδης, Δ. (επ.) Εκπαίδευση Στελεχών και Εκπαιδευτών Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων, Πάτρα: Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών.
- Μάγος Κ. (1996) «21 μικροί πρίγκιπες στην ίδια γειτονιά» στο Σχεδία, Bernard Van Leer, Παν/μιο Αθηνών (επ.) Το πολύχρωμο σχολείο. Μια εμπειρία διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μέσα από την τέχνη, Αθήνα: Νήσος.
- Μάγος, Κ. (2003). Για τη μέθοδο Project, Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Ματσαγγούρας, Η. (2003). Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Μίτιλης, Α. (1998). Οι μειονότητες μέσα στη σχολική τάξη, Αθήνα: Οδυσσέας.
- Μουζέλης, Ν. (2002). Από την αλλαγή στον εκσυγχρονισμό, Αθήνα: Θεμέλιο.

- Νικολάου, Γ. (2000). Ένταξη και εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο δημοτικό σχολείο, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παπαδημητρίου, Β. (1998). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Σχολείο, Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Frey, K. (1986). Η μέθοδος Project, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη
- Helm, J. H. and Katz, L. (2003). Μέθοδος Project και Προσχολική Εκπαίδευση, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Τσιάκας, Γ. (2000). Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Φραγκουδάκη, Α. & Δραγώνα, Θ. (1997). (επ.): «Τι είν' η πατρίδα μας;» Εθνοκεντρισμός στην εκπαίδευση, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Χατζηγεωργίου, Γ. (2008). Ο εκπαιδευτικός ως ερευνητής. Ένας βασικός ρόλος από τη σκοπιά της Κριτικής Παιδαγωγικής. Στο: Β. Σβολόπουλος (επιμ.). *Σύνδεση εκπαιδευτικής έρευνας και πράξης. Η ακαδημαϊκή πλευρά*. (σελ. 333-349). Αθήνα. Ατραπός.
- Χρυσάφιδης, Κ. (2005). Η επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού ως αποτέλεσμα προσέγγισης της σχέσης θεωρίας και πράξης. Στο: Γ. Μπαγάκης (επιμ.). *Επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού* (σελ. 92-103). Αθήνα. Μεταίχμιο.
- Χρυσάφιδης, Κ. (1994). Βιωματική – Επικοινωνιακή Διδασκαλία. Η Εισαγωγή της Μεθόδου Project στο Σχολείο, Αθήνα: Gutenberg.

Ξενόγλωσση

- Androussou, A., Dragonas, T. and Magos, K. (1999). "Parents and the Community: The missing links in the greek school", in Gibbon, P. and Scott, S. (eds), *Parents as Partners in Education*, London: Intercultural Education Partnership.
- Blatchford, I.S.(1995). *The Early Years*, London: Trentham Books.
- Gaine, S. (1995). *Still no problem here*, London: Trentham Books.
- Hertz-Lazarowitz, R. (1992). "Understanding Interactive Behaviors: Looking at six mirrors of the classroom" in Hertz-Lazarowitz, R. and Miller, N. (eds), *Interactions in cooperative groups*, Campridge: Campridge University Press.
- Inglessi, C. (1996). "And then she sang a turkish song: In-Service Teachers' Training on Intercultural Education" in Dragonas, T., Frangoudaki, A. and Inglessi C (eds), *Beyond One's Own Backyard: Intercultural Teacher Education in Europe*, Αθήνα: Νήσος.
- Rollandi-Ricci, M. (1996). "Training Teachers for Intercultural Education. The Work of the Council of Europe" in Dragonas, T., Frangoudaki, A. and Inglessi C. (eds.) *Beyond One's Own Backyard: Intercultural Teacher Education in Europe*, Αθήνα: Νήσος.
- Sercu, L. (2007). Teacher Beliefs and their impact on teaching practice: a literature review. In: M. J Raya. & L. Sercu. *Challenges in Teacher Development: Learner Autonomy and Intercultural Competence*. (pp 41-64). Frankfurt: Peter Lang.
- Troyna, B. (1993). *Racism and Education*, London: Open University Press.

Διδασκαλία και ενεργητικές - συμμετοχικές μορφές μάθησης

Μαρίνα Δεδούλη, δ.φ.

Σχ. Σύμβουλος ΠΕ02 – Ψυχολόγος

Διάγραμμα:

- Ομαδοκεντρική διδασκαλία.(Αρχές διαδικασίας, τρόποι οργάνωσης)
- Διδασκαλία και διερευνητική μάθηση (Μορφές, μέθοδοι, διαδικασίες)
- Μέθοδος Project - Σχέδια Εργασίας ή Δημιουργικές Συνθετικές Εργασίες (Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της μεθόδου, φάσεις διεξαγωγής, χρονική διάρκεια, ανατροφοδότηση)
- Αξιοποίηση των αρχών της Βιωματικής μάθησης στην εκπαιδευτική πράξη (Θεωρητικό υπόβαθρο, σχεδιασμός βιωματικών μαθησιακών δραστηριοτήτων, όπως: παιγνίδι ρόλων, προσομοίωση, δραματοποίηση, μελέτη περίπτωσης, συνεντεύξεις, εκπαιδευτικές επισκέψεις κ.ά.)

Οργάνωση: Το σεμινάριο θα οργανωθεί με βάση το μοντέλο της θεματοκεντρικής διεργασίας-γνωστική επεξεργασία και βιωματική προσέγγιση των θεμάτων.

Βιβλιογραφία

Βαϊνά, Μ.,(1996), «Μέθοδος Project», Νέα Παιδεία , τχ. 80.

Γκότοβος ,Α.,(1997), Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση. Αθήνα, Gutenberg.

Charman L. (1993) Διδακτικές της Τέχνης. Μετ. Λαπουρτάς, Χαραλαμπίδης, Κυπραίου, Βαρδάλου. Αθήνα. Νεφέλη.

Δεδούλη ,Μ.(2002) 'Βιωματική Μάθηση- Δυνατότητες αξιοποίησης της στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης' Στην Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, τ. 6 (σ.145-159), Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα

Frey, K.,(1986), Η Μέθοδος Project, μτφρ. Γ.Βασδέκη . Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης.

Κατσαρού, Ε. και Δεδούλη, Μ. (2008) Επιμόρφωση και Αξιολόγηση στο χώρο της Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα.

Κλεάνθους - Παπαδημητρίου, Μ.,(1952/1980), Η Νέα Αγωγή, τόμ. I-III. Αθήνα

Κοσσυβάκη, Φ.,(2003), Εναλλακτική Διδακτική. Αθήνα, Gutenberg.

Κουτσελίνη, Μ. και Θεοφιλίδης, Χρ.,(1998), Διερεύνηση και Συνεργασία. Αθήνα, Γρηγόρης.

Ματσαγγούρας, Η. (2000), Στρατηγικές Διδασκαλίας, Αθήνα, Gutenberg.

Ματσαγγούρας,Η., (2000α) Θεωρία της Διδασκαλίας, Αθήνα, , Gutenberg.

- Ματσαγγούρας, Η., (2000β) Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση. Αθήνα, Γρηγόρης.
- Ματσαγγούρας, Η., (2002) Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση. Εννοιοκεντρική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας, Αθήνα, Γρηγόρης.
- Meyer, E., (1987), Ομαδική Διδασκαλία, μτφρ. Λ. Κουτσούκη. Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης.
- Μπακιρτζής, Κ. (2000) Βιωματική εμπειρία και κίνητρα μάθησης, στην Παιδαγωγική Επιθεώρηση, τ.30.
- Ναυρίδης, Κ. (1997) «Η δημιουργικότητα στην παιδαγωγική σχέση». Στο Η Συνθετική Δημιουργική Εργασία στο Σχολικό Πρόγραμμα. Αθήνα. Εκδ. Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος.
- Νημά, Ε. και Καψάλης, Α., (2002), Σύγχρονη Διδακτική. Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Παπαγούνος, Γ., (1998), Το Πρόβλημα της Γνώσης: Διεπιστημονική Προσέγγιση. Αθήνα, Παπαζήσης.
- Παπανδρέου, Α., (2002), Αποτελεσματική Διδασκαλία. Λευκωσία, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου.
- Ροντάρι Τζ., (1985), Γραμματική της Φαντασίας, μτφρ. Μ. Βερτσώνη, Λ. Αγγουρίδου. Αθήνα, Τεκμήριο.
- Ταρατόρη- Τσαλκατίδου, Ε., (2002), Η μέθοδος Project στη θεωρία και στην πράξη. Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης.
- Φράγκος, Χ., (1994), Η Σύγχρονη Διδασκαλία. Αθήνα, Gutenberg
- Φλουρής, Γ., (1998), Αρχιτεκτονική της Διδασκαλίας. Αθήνα, Γρηγόρης.
- Φλουρής, Γ., «Από το Παραδοσιακό Σχολείο στο Σχολείο των Πολλαπλών Τύπων Νοημοσύνης», (υπό δημοσίευση).
- Χαραμής, Π. (επιμ), (1997), Η Συνθετική και Δημιουργική Εργασία στο Σχολικό Πρόγραμμα. Αθήνα, Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Arends, R., (1988/1994), Learning to Teach. New York, Random House.
- Bernstein, B., (1990), Class, Codes and Control : The Structure of Pedagogic Discourse (vol.4), London, Routledge.
- Boud, D.-Cohen R. -Walker, D. (eds) (1993) Using experience for learning.
- Bruner, J., (1966), Towards a Theory of Instruction. Cambridge, Mass, Harvard University Press.
- Bruner, J. and Haste, H. (eds), (1987), Making Sense. London, Methuen.
- Cash, K. (1983) Designing and using simulation for training. Technical Note, No 20, Massachusetts Univ. Amherst.

- Clark, E.,(1988), " The Search for a New Educational Paradigm", Holistic Educational Review, Vol.1(1).
- Evans, N. (1994) Experiential Learning for All. London, New York. Cassell.
- Gardner, H. (1993) Multiple Intelligences. New York. Basic Books.
- Giroux, H., (1988) Teachers as Intellectuals. Toward a critical Pedagogy of Learning, Bergin and Garvey Critical Studies in Education Series.
- Fullan, M.G.,(1991), The New Meaning of Educational Change. London, Cassell.
- Jones , B. and Idol, L. (eds),(1990), Dimensions of Thinking and Cognitive Instruction. Hillsdale, N. J.,Erlbaum.
- Johnson, D. and Johnson, R., (1984) Structuring Cooperative Learning N. Brighton, International Book Comp.
- Mulligan,J. (1993) Activating internal processes in experiential learning. In D. Boud, R. Cohen, D. Walker, (eds) Using experience for learning.
- Mazzotti, T. B.,(2001), " Interdisciplinarity in Pedagogy", Online Journal of Encyclopedia o Philosophy of Education.
- Mezirow, J. (1991) Transfomative Dimensions of Adult Learning. San Francisco. Jossey-Bass.
- Peter, M. (1994) Drama for All. London. David Fulton Publishers
- Postle,d.(1993) Putting the heart back into learning. In D. Boud, R. Cohen, D.Walker, (eds) Using experience for learning.
- Slavin, R.,(1995) Cooperative Learning, Boston, MA:Allyn and Bacon
- Stahl, R., J.,(1994)) Cooperative Learning in social studies: A handbook for teachers, Menlo Park, CA: Addison-Wesley.
- Thomas,D.(ed.) (1995) Flexible Learning Strategies in Higher and Further Education. London. Cassell
- Whitaker, P.(x.x.) Managing to Learn. Aspects of Reflective and Experiential Learning in Schools. Cassell
- Wittrock, M.,(ed.), (1986) Handbook of Teaching. New York: Macmillan.
- Wood, K.,(2001) Interdisciplinary Instruction. Merrill Prentice Hall.